

Krajoznawca Kujawsko - Pomorski

Informator Regionalnego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK Województwa Kujawsko - Pomorskiego

Bydgoszcz

Chełmno

Grudziądz

Inowrocław

Kruszwica

Świecie

Toruń

Włocławek

Żnin

nr 7 / 2008

marzec 2008

Rok III

VI Posiedzenie Regionalnego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK Województwa Kujawsko - Pomorskiego

W sobotę 8 marca 2008 roku w gościnnych progach Klubu „Centrum” grudziądzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej odbyło się szóste już posiedzenie Regionalnego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK Województwa Kujawsko - Pomorskiego. Wzięli w nim udział wszyscy członkowie RKIK oraz zaproszeni goście w osobach Jana Kamińskiego - członka Centralnego Referatu Weryfikacyjnego Odznaki Krajoznawczej Województwa Kujawsko - Pomorskiego, Anny i Piotra Hartwichów - twórców strony internetowej poświęconej tej odznace. Posiedzenie rozpoczęło od miłej uroczystości - prowadzący obrady kol. Krzysztof Czerepowicki z okazji przypadającego w tym dniu Święta Kobiet wręczył obecnym na posiedzeniu Paniom kwiaty. Ponadto na ich ręce dla wszystkich Pań, które są instruktorami krajoznawstwa od wszystkich panów instruktorów krajoznawstwa złożył najserdeczniejsze życzenia.

W trakcie posiedzenia po przeanalizowaniu wniosków Oddziałów: Kujawskiego z Włocławka i Regionalnego „Szlak Brdy” z Bydgoszczy RKIK postanowiło mianować Mariana STALISIA (Włocławek), Urszulę SOBKOWIAK i Marka KLAINA (oboje z Bydgoszczy) Instruktorom Krajoznawstwa Regionu. Ponadto dokonano analizy wniosków Oddziałów PTTK: Miejskiego w Bydgoszczy oraz Kujawskiego we Włocławku i postanowiono pozytywnie zaopiniować kandydatury na stopień Instruktora Krajoznawstwa Polski - Eugeniusza BADTKE (Bydgoszcz) i Henryka WAWRZYNIAKA (Włocławek).

W trakcie posiedzenia podjęto decyzję, że kanon Odznaki Krajoznawczej Województwa Kujawsko - Pomorskiego umieszczony na stronie internetowej tej odznaki jest oficjalnym stanowiskiem Regionalnego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK Województwa Kujawsko - Pomorskiego w sprawie tego kanonu.

Przewodniczący Kolegium przedstawił projekt wprowadzenia w życie Odznaki Krajoznawczej „Przyjaciel Borów Tucholskich”. W wyniku przeprowadzonej dyskusji nad ostateczną redakcją regulaminu dokonano drobnych zmian i korekt oraz podjęto decyzję w sprawie uchwalenia Odznaki Krajoznawczej „Przyjaciel Borów Tucholskich”.

Na zakończenie ustalono, że kolejne posiedzenie Regionalnego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK Województwa Kujawsko - Pomorskiego odbędzie się 8 lub 15 marca 2008. Gospodarzem będzie Oddział im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu.

Andrzej TOMCZAK

W tym cyklu przedstawiliśmy już sylwetki czworga spośród pięciorga Zasłużonych Instruktorów Krajoznawstwa. Byli to - podaję w kolejności pojawiania się na łamach naszego periodyku - w numerze 2 kol. Henryk STOPIKOWSKI - ZIK 125/Z/06 z Oddziału PTTK im ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu, w numerze 3 kol. Helena CIEŚLAK - ZIK 137/Z/07 z Kujawskiego Oddziału PTTK we Włocławku (ZIK nr), w numerze 4 kol. Janusz UMIŃSKI - ZIK 70/Z/89 z Regionalnego Oddziału PTTK „Szlak Brdy” w Bydgoszczy, w numerze 5 kol. Maciej WADOWICKI - ZIK 136/Z/07 z Oddziału PTTK przy Klubie POW w Bydgoszczy. W tym numerze swoją sylwetkę w artykule pt. „Moja „służba” w PTTK” przedstawi ostatni spośród ZIK w naszym województwie kol. prof. Andrzej TOMCZAK - ZIK 93/Z/95 z Oddziału Uniwersyteckiego PTTK w Toruniu.

Moja „służba” w PTTK

Korzenie mojej turystyki i krajoznawstwa sięgają przedwojennego harcerstwa i okresu szkolnego w Łodzi.

Po II wojnie światowej w 1950 roku zacząłem pracę w Archiwum Państwowym w Łodzi. W roku 1952 wstąpiłem do PTTK i w łódzkim Archiwum założyłem koło Towarzystwa. Pracowałem trochę w Zarządzie Oddziału PTTK w Łodzi, więcej w komisjach przy Zarządzie Okręgu (szczególnie turystyki górskiej). Przewodniczyłem Komisji Opieki nad Zabytkami. W 1956 roku zaczęło wychodzić pismo Zarządu Okręgu - „Wędrownik”. Byłem do wyjazdu z Łodzi w komitecie redakcyjnym. Pismo wychodzi do dziś. Na łamach „Wędrownika” r. XXXIII nr III (315) maj-czerwiec 1988 - ogłosiłem „W łódzkim PTTK. Wspomnienia z lat 1952 - 1958”. Od jesieni 1957 roku pracowałem na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Prezesowałem Kołu nr 2 przy UMK w latach 1959 - 1966. Później organizacyjnie mniej się udzielałem, natomiast przez wiele lat prowadziłem dla pracowników i studentów wycieczki krajoznawcze. Potem też problematykę krajoznawczą uwzględniałem w wykładach z regionalizmu na Uczelni (na kierunku historii). Towarzystwu oddałem pewne usługi przy organizowaniu Kongresów Krajoznawczych - w większym stopniu tego w Opolu w 1990 roku, w mniejszym - w Gnieźnie w 2000 roku.

Współpracuję z redakcją „Wierchów” (red. Wiesław Wójcik) - od czasu do czasu zamieszczam tam drobne przyczynki.

Mam (między innymi) Złotą Honorową Odznakę PTTK (1970), Medal Aleksandra Janowskiego za zasługi na polu krzewienia krajoznawstwa (1968), Medal Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK za zasługę dla turystyki górskiej (1983), Honorową Jubileuszową GOT (1985)

Nowe legitymacje instruktorskie

Wymiana legitymacji instruktorów krajoznawstwa przebiega w naszym województwie stosunkowo sprawnie. Na ogólną liczbę 101 instruktorów krajoznawstwa legitymacje nowego wzoru posiada już 76 osób.

(KCz)

Jubileusz 40 - lecia działalności włocławskich przewodników

W dniu 12 grudnia 2007 roku odbyły się uroczystości jubileuszu 40 - lecia włocławskiego Koła Przewodników PTTK. Powstało ono 14 czerwca 1967 roku. Jako że przewodnicy i krajoznawcy tworzą jedną bratnią całość nie powinien dziwić fakt, że na 24 członków, jakich w chwili obecnej zrzesza Koło, 17 to instruktorzy krajoznawstwa. W tej liczby jedna osoba nosi miano Zasłużonego IK, trójka, to IK Polski, a pozostałe trzynaście osób, to IK Regionu. Choć Koło powstało w 1967 roku, to przewodnicy w Oddziale Kujawskim PTTK funkcjonowali od początku działalności Oddziału, tj. od 28 marca 1908 roku. Tak więc jak łatwo obliczyć, w tym roku będziemy obchodzić będą kolejną rocznicę - 100-lecie powstania Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego we Włocławku i początków przewodnictwa na Kujawach. Założyciele Oddziału - krajoznawcy - Antoni Byszewski, Jan Moczarski, Antoni Orzechowski, Szymon Rajca i Jan Skibiński, byli pierwszymi przewodnikami i organizatorami wycieczek po Włocławku i okolicy. Oni również gromadzili zbiory pamiątek krajoznawczych - monety, okazy przyrodnicze, archeologiczne i liczne dokumenty, które stały się początkiem włocławskiego muzealnictwa. Wkrótce dołączyli do tego grona Stefan Narębski, Zdzisław Arentowicz, Zygmunt Pruszyński i Antoni Olszakowski, który za swą działalność krajoznawczą otrzymał w 1931 roku godność Członka Honorowego PTK. Wyżej wymienieni krajoznawcy byli autorami pierwszych przewodników po Włocławku i okolicy. Oto tytuły niektórych przewodników: Z. Arentowicz „Z dawnego Włocławka” i „Włocławek”, S. Narębski „O zabytkach architektury we Włocławku”, Z. Pruszyński „Włocławek i okolice”. W okresie międzywojennym przewodnicy włączali się do pracy w sekcji regionalistycznej. Ich staraniem ukazał się w 1926 roku pierwszy numer miesięcznika „Życie Włocławka i okolicy”.

Na przestrzeni 40 lat zmieniały się zarządy i prezesi Koła. Kolejnymi prezesami byli: Apolonia Makowska, Janusz Pomianowski, Konrad Krzysztofek, Celina Buczkowska i najdłużej – cztery kadencje – Wanda Pietrzykowska, pełniąca tę funkcję do dziś. Taki sam staż ma sekretarz i kronikarz Koła – Helena Cieślak.

Ważnym wydawnictwem pomagającym przewodnikom w doskonaleniu pracy i samokształceniu jest wydawany od 1978 roku „Biuletyn Przewodnicki”. Inicjatorem tego periodyku i od 30 lat redaktorem jest Andrzej Szczepański - Instruktor Krajoznawstwa Polski i Zasłużony Przewodnik PTTK.

W środowisku przewodnickim kontynuowana jest tradycja pisania przewodników i opracowań monograficznych. Między innymi Andrzej Szczepański był redaktorem przewodnika „Włocławek” wydanego w 1989 roku oraz przewodnika „Włocławek i okolice”, wydanego w 2000 i 2002 roku. Pod redakcją Bogdana Ziółkowskiego w 2007 roku została wydana monografia z okazji 100-lecia Oddziału PTK - PTTK, do opracowania której walcie przyczynili się opracowując poszczególne rozdziały członkowie Koła Przewodnickiego jednocześnie

instruktorzy krajoznawstwa - Helena Cieślak, Henryk Wawrzyniak, Henryk Wasilewski, Magdalena Pinter, Andrzej Szczepański i Bogdan Ziółkowski.

Na spotkaniu Jubileuszowym wrocławscy przewodnicy - krajoznawcy otrzymali liczne dowody sympatii i gratulacje między innymi od Komisji Przewodniczej ZG PTTK, przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Przewodniczej, przewodniczącego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa Województwa Kujawsko - Pomorskiego, prezydenta Miasta Wrocławka, prezesa Kujawskiego Oddziału PTTK oraz przewodniczącego wrocławskiego Koła PTG.

Przypomnienie historii Koła w wersji multimedialnej, na podstawie tekstu opracowanego przez Helenę Cieślak, zaprezentowane przez Henryka Wasilewskiego - przewodniczącego Oddziałowej Komisji Krajoznawczej, było kanwą do wielu ciepłych i serdecznych wspomnień.

Po części oficjalnej przyszedł czas na jubileuszowy toast i odśpiewanie Hymnu Przewodniczego.

(Helena CIEŚLAK - sekretarz Koła Przewodników)

Szósty numer „Kujawy i Pomorze”

Do nabycia jest już szósty numer dwumiesięcznika „Kujawy i Pomorze”. Jak zwykle jego treść jest niezmiennie ciekawa. Nowy numer zawiera artykuły: Lucjana Rutkowskiego „Uwagi o stanie i perspektywach naszej zieleni”, Alfreda Krysiaka „Markowice - bogactwo ziemi kujawskiej”, Andrzeja Hermanna „Romański trójkąt: Mogilno - Strzelno - Trzemeszno”, Marka Sassa „Bysławek - pomorska wieś z klasztorem w tle”, Henryka Miłoszewskiego „Kikół - dzieje miejscowości na przestrzeni wieków”. W ramach cyklu „Odznaka Krajoznawcza Województwa Kujawsko - Pomorskiego” prezentacja obiektów położonych na terenie powiatu mogileńskiego. Każdy z nas - instruktorów krajoznawstwa winien posiadać w swojej bibliotece wszystkie numery tego periodyku. Zachęcam wszystkich do zakupu.

(KCz)

Odznaki krajoznawcze - VI

Odznaki krajoznawcze w naszym województwie w 2007 roku

Realizując ustalenia II Sprawozdawczo - Wyborczego Sejmiku Instruktorów Krajoznawstwa PTTK Województwa Kujawsko - Pomorskiego przekazuję do wiadomości dane dotyczące liczby zweryfikowanych i przyznanych odznak krajoznawczych „funkcjonujących” w naszym województwie. Łącznie referaty weryfikacyjne w 2007 roku przyznały **548** odznak w tym:

1. Odznaka Krajoznawcza Województwa Kujawsko - Pomorskiego:

brązowa - **43**

srebrna - **9**

złota - **1**

złota z diamentem - **2**

w tym:

- referat weryfikacyjny w Grudziądzu:

brązowa - 4

- srebrna - 3*
- złota - 0*
- złota z diamentem - 2*
- referat weryfikacyjny w Toruniu:
 - brązowa - 31*
 - srebrna - 1*
 - złota - 1*
- referat weryfikacyjny w Bydgoszczy:
 - brązowa - 6*
 - srebrna - 5*
- referat weryfikacyjny we Włocławku:
 - brązowa - 2*
 - srebrna - 0*
- 2. Odznaka Krajoznawcza „Znam Grudziądz i okolice” - **75**
- 3. Odznaka Krajoznawcza „Miłośnik Twierdzy Grudziądz” - **48**
- 4. Regionalna Odznaka Turystyczno - Krajoznawcza PTTK „Wędrowiec Pomorza i Kujaw”:
 - brązowa - **8**
 - srebrna - 0
 - złota - **2**
 - złota z wawrzynem - 0
- 5. Regionalna Odznaka Turystyczno - Krajoznawcza PTTK „Przyjaciel Bydgoszczy” - **31**
- 6. Odznaka Krajoznawcza „Miłośnik Twierdzy Toruń” - **71**
- 7. Odznaka Krajoznawczo - Turystyczna „Znam Włocławek i okolice”:
 - brązowa - **20**
 - srebrna - **45**
 - złota - **1**
- 8. Regionalna Odznaka Krajoznawcza „Szlakiem kościołów gotyckich Ziemi Chełmińskiej”:
 - brązowa - **95**
 - srebrna - **11**
 - złota - **4**
 - złota z diamentem - **2**
- 9. Regionalna Odznaka Krajoznawcza „Szlakiem zamków, dworów i pałaców Ziemi Chełmińskiej”:
 - brązowa - **9**
 - srebrna - **1**
 - złota - 0
 - złota z diamentem - 0
- 10. Odznaka PTTK „Turysta Chełmna”:
 - I stopnia - **4**
 - II stopnia - **5**
 - III stopnia - **5**
- 11. Odznaka PTTK „Turysta Chełmży” - **11**
- 12. Odznaka PTTK „Miłośnik Pojezierza Brodnickiego” - 0
- 13. Pałucka Odznaka Krajoznawcza:
 - brązowa - **16**
 - srebrna - **2**
 - złota - 0
- 14. Odznaka „Szlakiem Pałuckich Kościołów Drewnianych” - **20**

Ponadto przyznano **4** brązowe i **3** srebrne Regionalne Odznaki Krajoznawcze.

W 2007 roku nie zweryfikowano, a tym samym nie przyznano żadnej spośród nowych odznak - Odznaki Krajoznawczej Polski, Regionalnej Odznaki Krajoznawczej PTTK „Szlakiem

Parków Krajobrazowych Województwa Kujawsko - Pomorskiego” oraz Odznaki Krajoznawczej PTTK „Przyjaciel Borów Tucholskich”.

Ponadto w dalszym ciągu apeluję do Kolegów z oddziałów, które „prowadzą” swoje odznaki krajoznawcze. Proszę Was o przesyłanie ma adres widoczny w stopce wydawniczej materiałów dotyczących historii powstania i funkcjonowania poszczególnych odznak, ich wizerunków, liczby zweryfikowanych i przyznanych odznak i temu podobnych ciekawostek.

(KCz)

Strona www Odznaki Krajoznawczej Województwa Kujawsko - Pomorskiego

Dwoje Instruktorów Krajoznawstwa Regionu - **Anna i Piotr Hartwich** z Solca Kujawskiego, działacze Regionalnego Oddziału PTTK „Szlak Brdy” w Bydgoszczy dużym nakładem pracy stworzyli witrynę internetową naszej odznaki.

Prace nad jej utworzeniem trwały prawie rok, ale efekt, który autorzy uzyskali jest piękny. Krajoznawcy nie tylko z naszego regionu będą mieli duże ułatwienie podczas przygotowywania się do wypraw mających na celu zwiedzanie kanonowych obiektów i zdobycie poszczególnych stopni oznaki.

Strona jest cały czas uzupełniana.

Podaję adres: <http://www.odznaka.kuj-pom.bydgoszcz.pttk.pl>

Serdecznie dziękujemy

(KCz)

XXXVIII Centralny Zlot Krajoznawców „Chełm 2008”

W dniach od 20 do 24 sierpnia 2008 roku Oddział Wojskowy PTTK w Chełmie organizuje kolejny XXXVIII już Centralny Zlot Krajoznawców „Chełm 2008”. Pięć dni zlotu i pięć wycieczek w najciekawsze miejsca obejmujące **Roztocze Środkowe** (trasa: Chełm - Zamość - Szczebrzeszyn - Zwierzyniec (Roztoczański PN) - Górecko Kościelne - Józefów - Hamernia - Chełm), **Pagóry Chełmskie** (trasa: Chełm - Stołpie - Rejowiec Osada - „Arianka” - Chełm), **Roztocze Wschodnie** (trasa: Chełm - Zamość - Tomaszów Lubelski - Bełżec - Hrebenne - Siedliska Tomaszowskie - Narol - Rybizanty (Rez. „Nad Tanwią”) - Susiec - Krasnobród - Chełm) oraz **Kotlinę Hrubieszowską** (trasa: Chełm - Wojsławice - Uchanie - Chełm). Uczestnicy zwiedzać będą oczywiście samo miasto ze słynną podziemną trasą turystyczną w Zabytkowej Kopalni Kredy. Organizatorzy przygotowali również cztery wycieczki przedzlotowe: dwie krajowe „**Nadbużańską**” na trasie Chełm - Hniszów - Zbereże - Sobibór - Włodawa - Romanów - Kodeń - Jabłeczna - Chełm, „**Po Poleskim Parku Narodowym**” na trasie Chełm - Hniszów - Zbereże - Sobibór - Włodawa - Adampol - Wytyczno - Załucze Stare - Chełm, a także dwie zagraniczne: do Lwowa na Ukrainie i do Brześcia na Białorusi.

(KCz)

WYDAWCA: Regionalne Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK Województwa Kujawsko - Pomorskiego
z siedzibą przy Oddziale PTTK im. kś. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu ul. Za Basenem 2

NAKŁAD: 20 egzemplarzy

ADRES DO KORESPONDENCJI: Krzysztof Czerepowicki 86-300 Grudziądz ul. Władysława Łęgi 5/41
e-mail: krzysztofczerepowicki@o2.pl